

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w Zespole Szkół Leśnych im. Romana Gesinga w Zagnańsku na rok szkolny 2021 /2022

1. Założenia ogólne i cel programu.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu wzmocnienia motywacji związanej z dokonaniem wyboru szkoły i zawodu lub przygotowania uczniów do wtórnego wyboru zawodu, poziomu i kierunku dalszego kształcenia.

System określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działania, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy. Doradztwo zawodowe jest częścią programu wychowawczo – profilaktycznego.

Program doradztwa zawodowego dla technikum bazuje na wybranych teoriach doradczych. Głównym kryterium doboru koncepcji była możliwość odniesienia procesu świadomego kształtowania własnej kariery do zmian rozwojowych, które warunkują realizację treści na danym etapie edukacyjnym. Zadania, jakie stawiane są preorientacji zawodowej oraz doradztwu zawodowemu, powinny być dostosowane do możliwości poszczególnych grup odbiorców.

Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie są realizowane cele ze wszystkich czterech obszarów: poznawania własnych zasobów, światów zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych.

Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym łączą się z treściami kształcenia na poziomie technikum, co umożliwia uczniom dostrzeganie związków pomiędzy nauczanyimi treściami, a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w technikum jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i dokonywania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

2. Podstawowe akty prawne regulujące funkcjonowanie Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013, poz. 532)

3. Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ :

- dyrektor szkoły
 - odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
 - współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
 - wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
 - zapewnia warunki do realizacji doradztwa zawodowego w szkole;
 - organizuje w szkole wspomaganie działań związanych z doradztwem zawodowym po-przez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze;
- nauczyciel pełniący funkcję szkolnego doradcy
 - wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
 - prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
 - planuje i koordynuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami i nauczycielami;
- wybrany nauczyciel przedmiotów zawodowych
 - wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
 - współpracuje z instytucjami rynku pracy i partnerami otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji doradztwa zawodowego
 - pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
 - pomaga uczniom w planowaniu dalszego kształcenia i kariery w wybranym zawodzie;
- pedagog szkolny
 - systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, na działania związane z doradztwem zawodowym;
 - monitoruje realizację WSDZ na podstawie zapisów w dziennikach lekcyjnych i dokonuje ewaluacji programu doradztwa zawodowego
 - współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego;

- wychowawcy klas oraz nauczyciele poszczególnych przedmiotów (zgodnie z zestawieniem w punkcie 5.4);
- nauczyciel bibliotekarz opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego.

4. Treści programowe oraz cele szczegółowe - osiągnięcia uczniów:

4.1 Poznawanie własnych zasobów - zainteresowań, zdolności, uzdolnień, mocnych i słabych stron, jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń i kompetencji, wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

- Sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy (port folio);
- Ustala obszary do rozwoju edukacyjno - zawodowego i osobistego;
- Analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno - zawodowej;
- Określa własny system wartości.

4.2 Świat zawodów i rynek pracy - poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

- Analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz zasadach na nim funkcjonujących w kontekście wyborów zawodowych;
- Określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazą są jego kwalifikacje;
- Porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym kształci się oraz analizuje podstawy prawa pracy (rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika);
- Konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- Określa znaczenie i wskazuje możliwości stażu zawodowego;
- Sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- Przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- Charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej firmy oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.

4.3 Rynek edukacyjny oraz proces uczenia się przez całe życie - znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach oraz placówkach kształcenia. Uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- Korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- Analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- Określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- Analizuje możliwości kontynuowania nauki.

4.4 Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych - planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobycia doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy.

Uczeń:

- Ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery;
- Sporządza IPD (Indywidualny Plan Działania) - planuje różne warianty kariery przewidując skutki decyzji;
- Dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno - zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i celami;
- Wskazuje korzyści z całościowego doradztwa kariery.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego są spójne z celami kształcenia ogólnego i kształcenia zawodowego w Technikum Leśnym w Zagnańsku. WSDZ umożliwia realizowanie programu zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, jak i na zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych, podczas dodatkowych zajęć edukacyjnych i w ramach zajęć pozaszkolnych.

5. Sposoby realizacji programu.

5.1 Formy:

- zajęcia warsztatowe;
- wykład, dyskusje, prezentacje multimedialne;
- zajęcia z doradcy zawodowym;
- inne działania związane z doradztwem zawodowym realizowanym w szkole (targi edukacyjne, projekty, spotkania);
- konsultacje indywidualne i rozmowy wspierające e ze szkolnym doradcą zawodowym;
- porady i konsultacje;
- praca w grupach;
- ankiety, kwestionariusze, wywiady;

5.2 Instytucje wspierające działania WSDZ:

- organ prowadzący szkołę
- urząd pracy szczebla powiatowego lub wojewódzkiego
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bodzentynie
- jednostki podległe Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu
- firmy zewnętrzne organizujące kursy dla uczniów

5.3 Działania z zakresu WSDZ realizowane są w ramach:

- lekcji wychowawczych,
- lekcji przedmiotowych,
- zajęć pozalekcyjnych,
- wycieczek,
- przygotowania do udziału w konkursach.

5.4 Powiązanie treści programowych z poszczególnych przedmiotów z doradztwem zawodowym - przykłady treści doradczych realizowanych przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów.

Przedmiot	realizowane treści
zajęcia z wychowawcą	• komunikacja interpersonalna, • uświadomienie znaczenia pracy zespołowej, • efektywne gospodarowanie czasem, • pragnienia i cele życiowe, • środki realizacji celów.
informatyka	• uświadomienie potencjału internetu: wyszukiwanie i gromadzenie informacji, przedstawienie usług i form działania technologii informacyjnej (e-banki, e-nauka, informacyjna e-book, e-learning), • poruszanie się po wirtualnym rynku pracy - wyszukiwanie informacji, logowanie się do portali oferujących pracę, • podstawy tworzenia własnych stron internetowych • wysyłanie korespondencji mailowo, tworzenie dokumentów, redagowanie tekstu.
podstawy przedsiębiorczości	• wartości związane z pracą i etyką zawodową, • przygotowanie do wejścia na rynek pracy, • przygotowanie ucznia do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, przygotowanie do rozwiązywania - zadań praktycznych, • analiza oferty szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, z wykorzystaniem dostępnych źródeł informacji, • znaczenie uczenia się przez całe życie, • autoprezentacja, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych oraz do rozmowy kwalifikacyjnej, negocjacje, • zakładanie działalności gospodarczej, biznesplan, samozatrudnienie jako jeden ze sposobów na aktywizację zawodową.
język polski	• autoprezentacja, prezentacja, • selekcja informacji ze źródeł naukowych w kontekście podanego tematu, • perswazja i argumentacja przedstawionej tezy, • budowanie tekstu retorycznie poprawnego, pisanie wypowiedzi w formie CV, listu motywacyjnego, podania, ogłoszenia, syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł.
matematyka	• rozmowy i dyskusje z uczniami dlaczego uczymy się matematyki, jaka jest jej przyszłość w życiu codziennym, wskazanie gałęzi wiedzy i aktywności zawodowych, w których podstawą jest matematyka np. ekonomia, geodezja, księgowość, rachunkowość, sprzedawca, • przygotowanie uczniów do egzaminów maturalnych, • rozwiązywanie zadań praktycznych: np. wyliczenie kosztów remontu, doliczenie podatku dochodowego, wypełnianie PIT, wybór dobrej lokaty itp.

języki obce	• określenie własnego hobby jako zasobu, • mówienie o sobie, o swoim wyglądzie, zainteresowaniach, poznawanie słownictwa odnoszącego się do cech osobowych, • pisanie korespondencji formalnej, • poznawanie nazw zawodów związanych z leśnictwem, • słownictwo pomagające śledzić i rozumieć ogłoszenia o pracy, zredagować swoją ofertę jako pracownika i przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej.
historia	• promowanie postaw humanitarnych, • selekcja informacji ze źródeł naukowych w kontekście podanego tematu, • perswazja i argumentacja przedstawionej tezy • postawy obywatelskie, udział człowieka w życiu społecznym, grupy społeczne i ich rola w społeczeństwie, • poszanowanie praw i obowiązków człowieka i obywatela
biologia	• choroby zawodowe, cywilizacyjne, skutki długotrwałego stresu.
geografia	• struktura zatrudnienia, bezrobocie; emigracja zarobkowa.
wychowanie fizyczne	• uświadomienie potrzeby aktywności fizycznej przez całe życie, prozdrowotny styl życia, • umiejętności i zachowania sprzyjające zapobieganiu chorobom zawodowym.
religia	• poznanie osobowości ludzkich, kształtowanie poczucia własnej wartości, • określenie własnych celów życiowych – powołanie do zawodu, • praca jako wartość, wartości moralne w różnych zawodach, • aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju, • wartości związane z pracą i etyką zawodową.
chemia	• rozmowy i dyskusje z uczniami, dlaczego uczymy się chemii, jaka jest jej przyszłość w życiu codziennym, wskazanie gałęzi wiedzy i aktywności zawodowych, w których podstawą jest chemia • umiejętność rozpoznawania zagrożeń na stanowiskach pracy poprzez interpretację piktogramów i znaków ostrzegawczych. • choroby zawodowe powodowane przez czynniki chemiczne
fizyka	• wskazanie gałęzi wiedzy i aktywności zawodowych, w których wykorzystywana jest fizyka (np. aktywności zawodowe skoncentrowane wokół energetyki jądrowej, ochrony środowiska, ekologii)
muzyka	• analiza własnych zasobów, uzdolnień i kompetencji w kontekście wykorzystania ich w życiu zawodowym.
przedmioty zawodowe	• kształtowanie umiejętności praca zespołowej, • wskazywanie możliwości realizacji ścieżki kariery, • wskazywanie i kształtowanie umiejętności korzystania z zasobów internetowych lasów państwowych – ofert pracy, • opracowania naukowe, zarządzenia, instrukcje,

	wykorzystanie zasobów internetowych do aktualizacji wiedzy, • stwarzanie możliwości rozwoju osobistego i doskonalenia swojego warsztatu poprzez realizację zainteresowań w zakresie związanym z zawodem, • umożliwienie korzystania z prasy i wydawnictw specjalistycznych, • kształtowanie cech kluczowych dla wykonywanego zawodu (samodzielne podejmowanie decyzji, systematyczność, regularne prowadzenie rzetelnej dokumentacji pracy, konsekwencja, poczucie obowiązku), kształtowanie umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii analizy obrazu i technologii w zakresie pomiarów geodezyjnych, • organizacja praktyki zawodowej w zakładzie pracy, • przygotowanie do egzaminu zawodowego, wskazywanie różnych ścieżek kariery zawodowej, wskazywanie różnych możliwości dalszego kształcenia w zawodzie i zawodach pokrewnych.
nauczyciel bibliotekarz	• współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym m.in. poprzez konsultacje w sprawie uzupełniania zasobów biblioteki szkolnej, • włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego, • udostępnia literaturę, filmy i informatory zawierające opisy zawodów, kierunków studiów, • prowadzi rozmowy doradcze z osobami zainteresowanymi dotyczące: – rynku pracy – trendów rozwojowych na świecie – zawodów i zatrudnienia – wyboru kierunku studiów – możliwości wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach w kraju i na świecie
nauczyciele wychowawcy internatu	• komunikacja interpersonalna, • uświadomienie znaczenia pracy zespołowej, • efektywne gospodarowanie czasem, • pragnienia i cele życiowe, • środki realizacji celów. • uświadomienie potrzeby aktywności fizycznej przez całe życie, prozdrowotny styl życia, • umiejętności i zachowania sprzyjające zapobieganiu chorobom zawodowym. • kształtowanie umiejętności praca zespołowej, • stwarzanie możliwości rozwoju osobistego i realizacji zainteresowań, wykonywanie różnorodnych prac w kołach zainteresowań związanych z zawodem,

5.5 Tematyka zajęć grupowych realizowanych w ramach doradztwa zawodowego
- 10 godzin w cyklu kształcenia / tematy do wyboru /.

Klasa I - Poznawanie siebie.

zajęcia nr 1	Rola i zadania doradcy zawodowego. Ćwiczenia integrujące. Znaczenie pracy w życiu człowieka.
zajęcia nr 2	Zapewnienie uczniom poznania specyfiki lokalnego i regionalnego rynku pracy w aspekcie realizowanego kierunku kształcenia i kierunków pokrewnych.
zajęcia nr 3	Przedstawienie możliwości nabywania kwalifikacji zawodowych w trakcie nauki w szkole.
zajęcia nr 4	Temperament, mocne i słabe strony charakteru. Zainteresowania a predyspozycje zawodowe.
zajęcia nr 5	Określenie zgodności posiadanych przez uczniów predyspozycji z realizowanym kierunkiem kształcenia.

Klasa II - Świat zawodów.

zajęcia nr 6	Poznaję zawody (specjalności nadwyżkowe, zrównoważone i deficytowe, zawody przyszłości). Świat zawodów, a potrzeby lokalnego rynku pracy.
zajęcia nr 7	Praca indywidualna z uczniami: reorientacja zawodowa w przypadkach niewłaściwych wyborów,
zajęcia nr 8	Interesująca praca. Warunki, jakie musi spełniać.
zajęcia nr 9	Wskazywanie możliwości uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w systemie pozaoświatowym.
zajęcia nr 10	Moja kariera – marzenia do spełnienia. Czynniki planowania kariery edukacyjno- zawodowej. Tworzenie indywidualnych planów działania jako sposobu zarządzania przyszłością.

Klasa III - Rynek pracy jako miejsce spotkania pracodawcy i poszukujących pracy.

zajęcia nr 11	Redagowanie dokumentów aplikacyjnych: cv, list motywacyjny, podanie, portfolio.
zajęcia nr 12	Aktywne sposoby poszukiwania pracy. Jak skutecznie przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej? Znaczenie pierwszego wrażenia.
zajęcia nr 13	Rozwijanie świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność).
zajęcia nr 14	Cechy dobrego pracownika.
zajęcia nr 15	Przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej.

Klasa IV / V - Planowanie własnego rozwoju, podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych.

zajęcia nr 16	Egzamin maturalny i egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie - jak pokonać stres i efektywnie przygotować się do egzaminów zewnętrznych?
zajęcia nr 17	Pojęcie sukcesu. Planowanie własnej strategii sukcesu.
zajęcia nr 18	Zainteresowania a możliwości edukacyjne. Chcę uczyć się dalej? Gdzie szukać? Jak wybierać? Oferta rekrutacyjna w regionie.
zajęcia nr 19	Współpraca z poradnią psychologiczno - pedagogiczną.
zajęcia nr 20	Kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego i kontynuacji nauki w szkołach wyższych, szkołach policealnych i w systemie kształcenia ustawicznego.

Podział tematyki na poszczególne klasy jest podziałem orientacyjnym. Godziny będą realizowane w miarę potrzeb oddziału i możliwości organizacyjnych.

W sytuacji nieobecności nauczyciela przedmiotu wyznaczanie zastępstw w celu realizacji tematyki zajęć grupowych z doradztwa zawodowego przez szkolnego doradcę zawodowego będzie traktowane priorytetowo.

6. Działania skierowane do rodziców w ramach WSDZ .

- Informowanie o zasadach zdawania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.
- Systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i ewentualnych brakach zakładanych efektów.
- Organizowanie spotkań informacyjnych z pedagogiem szkolnym lub przedstawicielem poradni psychologiczno-pedagogicznej.
- Udostępnianie informacji z zakresu doradztwa zawodowego na stronie szkoły i przez facebooka.
- Indywidualna praca z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.

7. Dokumentowanie i monitoring WSDZ.

7.1 Wychowawcy klas odnotowują realizację zadań w ramach WSDZ w dzienniku klasy w zakładce „wydarzenia” oraz przy temacie zajęć z wychowawcą wpisując adnotację DZ (doradztwo zawodowe), na koniec półrocza i roku szkolnego przekazują pedagogowi szkolnemu informację o przeprowadzonych działaniach.

7.2 Nauczyciele przedmiotów odnotowują realizację treści w ramach WSDZ w przy temacie lekcji wpisując adnotację DZ (doradztwo zawodowe), na koniec półrocza i roku szkolnego przekazują pedagogowi szkolnemu informację o przeprowadzonych działaniach.

7.3 Szkolny doradca zawodowy wpisuje temat zajęć w dzienniku lekcyjnym i sporządza własne notatki ze spostrzeżeń, na koniec półrocza i roku szkolnego przekazuje pedagogowi szkolnemu informację o przeprowadzonych działaniach.

7.4 Wychowawcy internatu odnotowują realizację treści w ramach WSDZ w dzienniku zajęć wychowawczych w danym dniu pracy wpisując adnotację DZ (doradztwo zawodowe), na koniec półrocza i roku szkolnego przekazują pedagogowi szkolnemu informację o przeprowadzonych działaniach.

8. Ewaluacja.

Ewaluacja służy ocenie skuteczności funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, odnosi się do wszystkich działań, skierowanych do młodzieży: udzielanej informacji, rozmów indywidualnych, pracy grupowej.

Pedagog szkolny opracowuje narzędzia i dokonuje ewaluacji realizacji zadań wynikających z WSDZ. Systematyczna ocena efektów pracy, analiza ilościowa i jakościowa ankiet i opracowanie wyników, spowodują, że uzyskane informacje zwrotne uwypuklą słabe i mocne punkty oferowanych usług doradczych i będą cenną wskazówką w procesie ich ulepszania.

Efektem ewaluacji będzie doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły i lokalnego rynku pracy.

Opracowała Agnieszka Wilczyńska